

מעדני אשר

שאלות וחקירות בענייני פרשת השבוע | יו"ל ע"י מכון "מעדני אשר" - בית שמש

פרשת וירא תשפ"א | גליון תתכ"ד (שנה י"ח)

מי שקנה בגדים לחתונה וחל יום טוב לפני זה האם צריך ללבוש בחג דאין מעבירין על המצוות?
בפרשתן כ"ב ג' וישכם אברהם בבוקר.

מדוע הסתפק אברהם אבינו את מי לכבד בסנדקאות לברית שלו?
בפרשתן י"ח א' וירא אליו ה' באלוני ממרא.

וברשי"י הוא שנתן לו עצה על המילה, לפיכך נגלה עליו בחלקו.

והקשו הראשונים ואחרונים: איך יתכן שאברהם אבינו שעמד בעשרה נסיונות הקשים, וקיים את כל המצוות עד שלא ניתנה, ילך להתיעץ עם ממרא האם לקיים ציווי של הקב"ה, עיין בספר הנפלא מעדני אשר חלק ז' פרשת וירא שנים עשר תרומים נפלאים.

השבוע בברית להניק והכים שמואל רפאל רייך נ"ו בן לגיסי הרה"ג יוסף נחמן שליט"א אמרתי תירוץ חדש והנה כתב הרמ"א יו"ד סימן רס"ד ומקורו באור זרוע הלכות מילה סימן ק"ו שצריך להדר ולבקש איש תם וישר להיות סנדק או מוהל, עיין בספר מעדני אשר פרשת פנחס שנת תשע"ב הבאתי קושיא נפלאה בשם אחרונים כיון שמוחלים לכולם את העונות מדוע צריך דווקא מוהל או סנדק צדיק, הרי כולם צדיקים ע"ש דברים נפלאים א"כ אברהם לא היה יודע את מי יכול לכבד בסנדקאות בברית וזה שהלך לשאל אותם, ואפשר דזה הכוונה שנתן לו עצה על המילה היינו על איזה ברכיים יעשה את המילה כמו שכתב בתרגום היונתן בפרשת ויחי על הפסוק נ"ב י"ג וירא יוסף לאפרים בני שלשים גם בני מכיר בן מנשה ילדו על ברכי יוסף, וז"ל גזירינון ורבינון יוסף ובפירוש התרגום כתב יכול להיות שדעתו כי מל אותם על ברכי הסנדק, א"כ גם כאן הכוונה על המילה על מי יעשה את המילה למי יכבד סנדקאות.

והסתפק אברהם בשלש חקירות בהלכות סנדקאות:

א) נסתפק האם הוא עצמו מותר לו להיות מוהל וסנדק ביחד, כי יש פולמוס בפוסקים האם המוהל יכול להיות סנדק דיש חשש של אין עושין מצות חבילות, וכן המילה צריך להיות בעמידה וסנדק בשיבה עיין בספר הנפלא מעדני אשר פרשן לך שנת תשס"ו אריכות נפלאה בענין מחלוקת הפוסקים בזה, לכן הסתפק והלך לשאל אותם.

ב) נסתפק במה שנשאל בשו"ת שבט הלוי חלק ח' סימן ר"ט. האם שייך סנדקאות כשמלים אדם מבוגר, הרי אי אפשר להושיב אותו על הברכיים ע"ש מה שדן באריכות ומסיק דגם שייך סנדקאות אפילו שאין מושיבים אותו על הברכיים לכן אברהם אבינו שהיה מבוגר הלך להתייעץ איתם איך עושים סנדקאות.

ג) נסתפק במה שהסתפק בשו"ת דברי מלכאל ח"ד סימן פ"ו נשאל האם מותר לכבד נכרי בסנדקאות, ועיין בספר שפע חיים להגה"ק מצאנו זצ"ל ח"ב עמוד רס"א שמביא מעשה נורא שהיה אצל מרן הדברי חיים בזה.

ובמדרש תהילים שוחר טוב סימן ל"ה מבואר שהקב"ה שימש כסנדק הראשון, כאשר אברהם אבינו היה ירא למול את עצמו, הקב"ה אחזו וסייע לו, ובכך הפך לסנדק של אברהם אבינו.

וכן כתבו בעלי התוס' לך לך י"ז כ"ו אות ה' וז"ל מצאתי במדרש שהקב"ה היה סנדיקוס לאברהם אבינו, וכן כתב בפענח רזא בשם מדרש כשמל אברהם אבינו נרתע מאוד ואחז בו הקב"ה במילה שנא' וכרות עמו הברית ועשה לו הקב"ה סנדקות וכו', וכע"ז ברוקח סימן ק"ח שהביא מקור לסנדקאות מדאיתא במדרש חזית הקב"ה נעשה שושבינו לאברהם וכרות עמו הברית.

ומצאנו חידוש באחד הראשונים בפרשתן ר' חיים פלטיאל דממרא נעשה לאברהם סנדיקס דכתיב והם בעלי ברית אברהם.

מכאן ילפינן בגמ' פסחים ד' ע"א, יומא כ"ח ע"ב דזריזין מקדימים למצוות. ובגמ' בכמה מקומות מגילה ו' ע"מ ב', יומא ל"ג אמרינן אין מעבירין על המצוות וילפינן מפסוק אחר, ואיכא כמה נפק"מ בין הני תרי הלכות.

יש לחקור מי שקנה בגדים לחתונה ויום טוב חל לפני זה האם צריך ללבוש בחג דאין מעבירין על המצוות או דילמא יכול להשאירו לחתונה.

הנה בספר מהרי"ל מנהגים הלכות נישואין סי"ק י' כתב בדידי הוה עובדא שבחור הייתי ונשאתי גרושה, ותקנתי טלית חדש לנישואין ונתעטפתי בו מקודם הנישואין בשבועות לכבוד הרגל, כי אמרתי מאחר שהורגלתי במדינות אחרים ללבוש ציצית מיום שנעשיתי בר מצוה ולא נהגתי בארץ מולדתי בריינא שנוהגין שגם נערים גדולים אין מתעטפין בציצית עד נושאין אשה וסמכוה להא דכתיב גדילים תעשה לך וסמך ליה כי יקח איש אשה, ואני שניתו כשאר ארצות ואמרתי כבוד רגל עדיף, ואחר ההגל אמר אלי אמ"ץ מהר"י ס"ל דשלא כדן עשיתי דיום חתונה עדיף לגבי בחור מכל רגל וכל כלי חדשים יחזיק לנישואין.

וכן הבאר היטב אבה"ע"ו סימן ס"ה סק"ב כתב שכבוד חתן וכלה עדיף מכבוד הרגל, ונפקא מינה שאם יש לו איזה מלבוש חדש ללבוש בחופה, ופגע בו הרגל קודם החופה, לא ילבשו ברגל, אלא יניחנו עד יום החופה.

יש להקשות: ממה שהביא הבאר היטב בעצמו אור"ח סימן צ' ס"ק י"א בשם תשובת רדב"ז סימן ג' שהיושב בבית הסוהר שהשר נתן לו רשות יום אחד להתפלל עם הצבור במנין, איזה יום שירצה, יתפלל אותו יום תיכף, ולא יחמיץ המצוה להמתין על יום כיפור או פורים, וא"כ גם הכא ילביש מיד את הבגד ברגל ולא ימתין עד החתונה, כך מקשה בפתחי תשובה אה"ע סימן ס"ה ס"ה ג', וכן בשו"ת אפרקסטא דעניא חלק ב' אורח חיים סימן מ"ו, וכן בערך שי אה"ע סימן ס"ה.

איכא כמה תרומים:

א. שאני הכא דעכ"פ מצות הרגל מתקיימת בזמנה כראוי לו, אלא דבגד חדש עושה הידור יותר למצוה, וי"ל דסבירא ליה דאע"ג דעיקר המצוה אין להמתין בה כדי לעשותה מצוה מן המובחר, מ"מ ההידור צריך להניח למצוה החמורה, כך תירץ בשו"ת אפרקסטא דעניא חלק ב' אורח חיים סימן מ"ו.

וכותב דהסברא לחלק הוא: משום דהרי דינו דרדב"ז בנוי על יסוד הדין דאין מעבירין על המצוות כמבואר שם, והרי רדב"ז גופא ח"א סימן תקכ"ט פסק בפשיטות דאין מעבירין על המצוות הוי רק מדרבנן ע"ש ובספר ארעא דרבנן ח"א סימן א' באריכות, והידור מצוה גופא אי הוי דאורייתא או דרבנן במחלוקת שנוי, עיין שדי חמד מערכת ז' כלל י"ב ויש לומר דלהניח ההידור למצוה החמורה, גם רדב"ז מודה דשפיר דמי.

ב. ע"פ מה שכתב הרא"ש ריש תנבות בשם הרמ"ה דיום הראשון של שמחת חתן הויא דאורייתא, ואילו שמחת הרגל בזמננו שאין לנו קרבנות אינה אלא מדרבנן, ובזה כ"ע יודו דמתין לשמחה שחייב מן התורה, כך תירץ בערך שי אה"ע סימ ס"ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו הרבני הרה"ג פנחס קרניאול שליט"א לונדון חתן כ"ק מרן האדמו"ר מוואסלוי שליט"א לרגל שמחת נשואי בנו ידידינו הבה"ח יהושע נ"ו מבחירי ישיבת מיר עב"ג הרב דוד מרילוס שליט"א בני ברק חתן ידידינו הרה"ג פנחס שפיירא שליט"א רב בית המדרש סדיגורא ת"א יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו שר החסד והמעש אביהם של יתומים ולבבות נשברים העומד לימין המערכת מיום הקמתו גיסי היקר הרה"ג מנחם מנדל רייך שליט"א קרית הבעש"ט פתח תקוה בעל מהדורת רייך מעדני אשר בר מצוה לרגל שמחת נשואי בתו במז"ט עב"ג ידידינו הבה"ח המופלג בתורה"ש בן ציון משה שיינבאך נ"ו מרא דכולא דתלמודא - מבחירי ישיבת מאור עינים ראחמסטריווקא בנו של ידידינו הרב מרדכי ראובן שליט"א וברכת מזל טוב לאביו מו"ח הגאון רבני בן ציון רייך שליט"א יד ימינו של אדמו"ר בית צאנז יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

כמו קודם העקידה?

בפרשתן כ"ב י"ז יען אשר עשית את הדבר הזה ולא חשכת את בנך את יחידך כי ברך אברכך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים וירש זרעך את שער איביו.

יש להקשות: מדוע לא הזכיר את המסירות שהיה מוכן למסור את בנו שאהב כמו שהזכיר הקב"ה כשביקש ממנו לשוחטו, ויאמר קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת, וכאן הזכיר רק את מסרותו לשחוט את בנו יחידו ולא הזכיר שאהב אותו, כך מקשה במשך חכמה בפרשתן, וכן בשו"ת שואל ומשיב מהדורה תליתאה חלק ג' סימן נ"א.

איכא כמה תרוצים:

א. מה שלא אמר "אשר אהבת", משום דמלאכי השרת, מחשבה שבלב אינם יודעים, כמו שאמר 'כי אתה לבדך בוחן כליות ולב', ואהבה היא מכוחות הנפש הנסתרים מהנבראים, זולת הבורא יתברך, כך תירץ במשך חכמה בפרשתן.

ב. הנה במה שעקד ליצחק בודאי לא נתכוין רק לשם ד' אמנם במה שנצטווה לבל ישחטוהו לעולה זה ה' מקום שיתכוין להנות מזה והעיד הכתוב כי גם מה שחשך את בנו לעקידה והיה ממני היינו מפאת צווי הבורא וע"ז סיים שיותר קשה על האדם ביום טוב להתכוין לשם ד' מלקבל עליו יסורים, כך תירץ בספר דברי אמת פ' וירא בשם הגאון החסיד מוה' שמעלקא ז"ל אבד"ק ניקולשבבורג, וכן בשו"ת שואל ומשיב מהדורה תליתאה חלק ג' סימן נ"א.

ג. לפני העקידה שעקד אברהם את יצחק בנו על גבי המזבח היתה לאברהם אבינו אהבה עמוקה ליצחק בנו יחידו, אבל לאחר שנצטווה לקחת את בנו להעלותו לעולה ולהקריבו את הכל היה מוכן להקריב למען שמו באהבה כמו אהבה והרגשות הפנמיות את הכל היה מוכן להקריב למען שמו באהבה כמו שכתוב "ומצאת את לבבו נאמן לפניך" על כן לאחר העקידה נאמר רק ולא חשכת את בנך את יחידך ממני, ולא אשר אהבת, כיון שאת כל האהבה שהיה לאברהם ליצחק בנו הוא הקריב להקב"ה כל כולו היה אהבה למען שמו באהבה, כך תירץ בספר לב ישראל בפרשתן להגאון רבי ישראל גרוסמן זצ"ל.

ומביא סיפור נורא מה שמספרים על החפץ חיים ז"ע כי בעת שנסתלק בנו צעיר לימים הגאון רבי אברהם זצ"ל שהיה עליו גדול כוכב מזהיר עולה בשמי עולם התורה עמד החפץ חיים ואמר בהספד בספר תולדות אדם מובא סיפור נורא שהתרחש בתקופת האינקוויזיציה חבורות רוצחים ושפלים צמאי דם היו מתנפלים על כפרים ועיירות, והיו מעלים באש את הבתים ורוצחים בדם קר אנשים נשים וטף, הרוצחים הללו הגיעו לאחד הכפרים ושם בפאתי הכפר התגוררה אשה אלמנה אשר לה בת יחידה, הארורים הללו תפסו את הילדה, ולעיני אמה המיתו את הבת ביסורים קשים ומרים, האלמנה השבורה והרצוצה, נשאה ידיה לשמים ואמרה רבוננו של עולם מאז ומעולם אהבתי אותך, אמנם עד היום, אהבה והחיבה שנטעת בליבי היו מתחלקות לשתיים, חלק מרגשות האהבה הענקית לבתי היחידה מחמד עיני, אבל עכשיו כשלקחו אותה ממני והותירו אותי בודדה וגלמודה הרי מעתה כל האהבה שיש בליבי הכל יהיה למענך, החפץ חיים פרץ בקול בכי ואמר רבוננו של עולם את האהבה שאהבתי את בני יקירי חמדת לבבי רבי אברהם ע"ה ועתה איננו כי לקח אותנו אלוקים הרי מוסר אהבה זו לך. ובחדושי הר"ם בפרשתן מביא בשם השפת אמת שלא עזב את האהבה שהיה לו על יצחק.

ובמדרש רבה בפרשתן פרשה נ"ו מקשה ויצחק היכן הוא, ומתיר המדרש בשם רבי ברכיה דשלחו אצל שם ללמוד תורה, משל לאשה שנתעשרה מפלכה, אמרה הואיל ומן הפלך הזה התעשרתי עוד אינו זז מתחת ידי לעולם, כך אמר אברהם כל שבא לידי אינו אלא בשביל שעסקתי בתורה ובמצות לפיכך אינו רוצה שתזוז מזרעו לעולם.

יש להקשות: מדוע דווקא אחר העקידה שלחו אברהם ללמוד תורה אצל שם ולא מקודם, כך מקשה ביפה תואר על המדרש, וכן בחתם סופר בפרשתן, וכן בבנין דוד בפרשתן, וכן במשך חכמה.

איכא כמה תרוצים:

א. מכיון שיצחק היה קדוש כעולה תמימה, והרי יש איסור שלא למעול בעולה כמו שכתוב לא תעבוד בבכור שורך ולא תגוז בכור צאנך, וחשש אברהם שמה יכבדנו יצחק כבן שמכבד אביו, והרי אסור לו ליהנות ממנו שלא למעול בקדושת קרבן עולה, ולכן שילחו מעל פניו שילמד בישיבת שם, כך כתב בחתם סופר בפרשתן.

ב. להיות כי בשלוח האב את בנו מעל פניו יש בו שני דברים המעכבים, אחד אולי לא יוכל הבן הרך וענוג מאוד ונפשו קשורה בנפש אבותיו לסבול שירחיק נדוד מאבותיו גם אם ימצא שם כל צורכו והאבות יחזיקו על ידו, השני גם יש לחוש אולי תחת שיעלה מעלה מעלה ירד מטה מטה יתחבר עם מריעים וילך דרכים עקלקלות, לכן לא שלח אברהם את יצחק לישיבה, הגם שידע את נפש בנו כי צדיק הוא מ"מ אל תאמין כתיב, וגם משום טעם ראשון אולי לא יוכל לסבול הריחוק מאבותיו, אבל אחר העקידה שראה גודל צדקתו וטוהר לבבו שלא חס על נפשו והלך להשחט לפני ה' קל וחומר שלא יהיה חס על עצמו ולא יקשה לו להיות רחוק מאבותיו לכבוד ה' ותורתו להרבות חכמה ודעת את ה', וגם אין לחוש שינטה מדרך החיים ולכן בטח לב אברהם לשלחו מאתו אל בית המדרש של שם, כך תירץ בכתב סופר בפרשתן.

ג. שלא רצה אאע"ה להחזיר את יצחק לביתו, כי מרוב אהבתו ליצחק שכמעט שלא נשחט, הרי האהבה כפולה ומכופלת, ויש תענוג הגשמי להסתכל על בנו יחידו אהובו, בפרט עתה לאחר שהוכפלה האהבה שכמעט שלא נשחט, נתיירא אאע"ה שמה יתעורר בלבבו אהבה גדולה כזאת על יצחק, עד שיכנס הרהור בלבבו לתהות על הראשונות, משהו דמשהו דק מן הדק, ולכן שלחו מעל פניו להעלות האהבה הגדולה לאהבת ה', כך כתב הש"ך על התורה, מגורי האר"ז.

ד. ע"פ מה דאיתא בגמ' ברכות ה' ע"מ א' רואה אדם שיסורים באים עליו יפשפש במעשיו, פשפש ולא מצא יתלה בביטול תורה והקשו הקדמונים הרי ביטול תורה הוא מעבירות החמורות, א"כ איך אמרינן פשפש ולא מצא עבירות, יתלה בביטול תורה, והביא התולדות בפרשת בשלח בשם הגה"ק מוה"ר"ם מבראד זצ"ל כי אין דומה ביטול תורה של איש פשוט לשל איש צדיק דתורתו של צדיק נחשב מאוד בשמים, וזה כוונת הגמ' פשפש ולא מצא שום עבירה, א"כ הוא צדיק גמור, יתלה בביטול תורה שבא עליו עונש על שביטל תורה כזו אשר חשוב מאוד בשמים, והנה אם הבחור לומד בביתו אצל אבותיו יש לו קצת ביטול תורה מחמת טרדות שונות, ולכן לאחר שראה אברהם אבינו גודל ערכו של בנו שהיה מוכן למסור נפשו לה' ותורה של אדם גדול כזה נחשב מאוד בשמים, לכן שלחו לישיבה שלא יבטל כלל מלימודו, כך תירץ בבנין דוד בפרשתן.

ה. קרוב לומר כי באשר סיים ה' עקב אשר שמעת בקולי, התבונן כי כך רצון ה' לעסוק בדברי תורה, ואף על גב שאברהם למד עמו, מ"מ לענין התבוננות בדברי תורה טוב שיהיה משני מקומות כדאיתא בגמ' עבודה זרה י"ט ע"מ א' כך תירץ הנציב בהעמק דבר.

יש לחקור האם יצחק אבינו כשניצול מהעקידה היה חייב לברך ברכת הגומל או לא היה חייב לברך ברכת הגומל.

הנה במחזיק ברכה לרבינו החיד"א זצ"ל בסימן ר"ט מביא ששאל את אביו הגאון ר' יצחק זרחיה אזולאי בחלום האם יצחק אבינו כשניצול מן העקידה בירך ברכת הגומל דהא בא לידי סכנה, או לא.

ואביו של החיד"א ז"ל השיב דלא בירך יצחק ברכת הגומל: כי מעולם לא תקון רבנן לברך ברכת הגומל שהיא ברכת הודאה אלא דוקא בצרה הבאה לאדם בעל כרחו ושלא מדעתו ונעשה לו נס אז חייב לברך כי הני ארבעה דצריכים להודות, ויורדי הים ג"כ דמקום סכנה הוא בע"כ צריך לעבור בו וכן הולכי מדברות כי בע"כ צריכים ללכת במדבר הגדול, אבל בדבר שהוא במאמר ובציווי ה' לעשותו או אפי' שלא יהיה בפרטות וביחוד רק מימרא דרחמנא לקדש שמו יתברך ככולל לקיים כל דבר המלך ודתו, אז אף שהקב"ה יעשה לו נס אינו מברך, ועי"ש שהביא חולקים דיצחק כן בירך הגומל כשניצול מהעקידה.

האם יצחק כבר יצאה נשמתו ונעשה אפר ונעשה נס וקם לתחיית המתים?

הנה החיד"א שם כתב עוד עוד טעם מדוע לא היה צריך יצחק לברך ברכת הגומל: עפ"י מה שכתוב בפרקי דר"א פרק ז' וז"ל כיון שהגיע הרוב לצוואר פרחו נשמת יצחק וכיון שהגיע קולו מבין שני הכרובים אל תשלח ירך אל הנער חזרה נשמתו לגופו, והתירו ועמד על רגליו, וידע יצחק שכך עתידים המתים לחיות פתח ואמר בא"י מחיה המתים, וכיון ופרחה נשמתו ממש אלא שאח"כ חזרה לגופו, אין ראוי לומר הגומל, כיון שכבר יצאה נשמתו ורק מי שחלה ונטה למות ונתרפא חייב לברך, אבל כאן ביצחק שכבר מת ופרחה ויצא נשמתו אלא שאח"כ חזרה נפשו לגופו ודאי שאין לברך הגומל אלא ברוך מחיה המתים.

ובשבלי הלקט ענין תפילה סימן י"ח כותב בשם מדרש אגדה דבר פלא "כשנעקד יצחק אבינו על גבי המזבח, נעשה דשן והיה אפרו מושלח על הר המוריה, מיד הביא עליו הקדוש ברוך הוא טל והחיה אותו, לפיכך אמר דוד כטל חרמון שיורד על הררי ציון וגו', כטל שהחיה בו יצחק אבינו, מיד פתחו מלאכי השרת ואמרו בא"י מחיה המתים.

יש להקשות: הרי הפסוק צווח ואומר אל תשלח ירך אל הנער ואל תעש לו מאומה, ואנן נימא שיצחק אבינו נשרף ממש עד שנעשה דשן ואפר.

ובהגהות הרד"ל בפ"י לפרקי דר"א פרק ל"א אות נ"ט כתב: ואולי לדברי האגדה הזאת נאמר שאף שאברהם לא שלח בו יד ביצחק, כיון שנאמר לו אל תשלח ירך, אבל האש כבר משלה בו ביצחק, כיון שערכו על העצים אשר על האש וכבר נעשה אפר.

ויש מדרש: כי יצחק הלך לגן עדן להתרפאת מאשר היחלה הסכין לחתוך בו, עיין אלשיך בפרשתן כ"ב י'

ובשו"ת להורות נתן חלק י"א סימן ט"ו כתב סברה אחרת מדוע יצחק לא היה צריך לברך ברכת הגומל: דהרי כתב הבית יוסף דהנוסח הגומל לחייבים טובות, הכונה, דאפילו לאותם שהם חייבים דהיינו רשעים, על כל זה גומל להם טובות וגם אני כאחד מהם שאע"פ שאינו הגון גמלני בכל טוב, ומהאי טעמא כתב המג"א סימן ר"ט דקטן אין צריך להודות דלא שייך לומר לחייבים טובות דהא לאו בר עונשין הוא, וא"כ בעקדה אדרבה זכות היתה ליצחק להיות נשחט במצוות הקדוש ברוך הוא ולעלות לעולה, וכדאיתא במדרש רבה ויקרא פנ"ו ה' שאמר יצחק לאברהם כפתני יפה יפה שמא תיפסל השחיטה ולא תעלה לך לקרבן, וכשאמר לו המלאך אל תשלח ירך אל הנער, אמר אברהם אוציא ממנו טיפת דם עיני שם במדרש, הרי דאדרבה היתה לו לזכות אם יקריבנו, ובספר מגיד מישרים כתב, שהמגיד הבטיח להבית יוסף ז"ל שיזכה למסור נפשו על קדוש השם עיני שם, ועיין ברכות ס"א ב' שאמר רבי עקיבא מתי יבוא לידי ואקיימנו, וכיון שהיא זכות גדולה למסור נפשו בציווי הבורא לא שייך לברך הגומל כשניצול, והנה לדרכנו יוצא במי שרצו להורגו על קדוש השם וניצול דאינו מברך הגומל, ועיין שו"ת שבות יעקב ח"ב ס' ק"ו שדן אם חייב לברוח ממקום גזרה שנתחייב למסור נפשו על קדושת השם, ועיין שלה"ה שער האותיות אות א' מ"ד ע"ב דאע"ג דביכול לברוח יברח מ"מ מברך על קדוש השם עיני שם.

מדור משיב כהלכה

מדור זה נודב ונערך ע"י ידידנו ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א מנהטן
משיב כהלכה שינון ודיעת ההלכה - הלכות שבת
כל השאלות הם משו"ע ומשנה ברורה

על הפרשה

- א] חידה. האם מצות ביקור חולים זה רק בחולה כל גופו או אפילו באבר אחד ומהיכן ניתן להוכיח זאת.
- ב] חידה. מהיכן רואים בפרשתנו שיש עניין לאכול שיירי סעודת מצוה.
- ג] חידה. היכן יש מקור בפרשה לעניין זה שנשים פסולות לעדות.
- ד] חידה. מי מאנשי סדום בתחילה לא נהפכו ואח"כ נבלעו באדמה?
- ה] חידה. היכן כל סעודה אנו צריכים לזכור את מעשה דאנשי סדום ומדוע?
- ו] חידה. היכן מוכח בפרשתנו שלא טוב לעשות עסקים עם גוי?.

מדור ידיעת ההלכה- הלכות שבת

- ז] שאלה- **הטמנה בדבר המוסיף הבל**. בשבת בבוקר הוציאה גב' כהן מהמקרר שניצלילים מוכנים, עטפה אותם בשתי שכבות של נייר כסף, את ניר הכסף עטפה היטב במגבת והניחה את השניצלילים העטופים על גבי קדירה שעמדה על פלסת השבת כדי לחממם לסעודה. האם מותר לגב' כהן ומשפחתה לאכול שניצלילים אלו בסעודת שבת?
- ח] שאלה- **יין מגולה לקידוש**. בשבת בבוקר, כשחזרו בני משפ' חיימסון מבית הכנסת, ראו שבקבוק היין המשוכח העומד על השולחן אינו מכוסה. אחד הילדים אמר שהוא פתח את הבקבוק לפני שהלך לבית הכנסת ולקח את הפקק כי הוא אוסף פקקים כאלה. היין היה מגולה כשעה. האם מותר לרב חיימסון לקדש על יין זה?
- ט] שאלה- **אפיית פירות טריים**. בערב שבת כ - 5 דקות לפני שקיעת החמה, ראה הרב באום שאשתו שכבר הדליקה נרות, שכחה להכניס לתנור את התבנית אשר היו בה אגסים שהגב' באום התכוונה לאפות אותם ולהגישם כמנה אחרונה בסעודת ליל שבת. הרב באום לקח את התבנית, והכניסה לתנור, וסיידר את ה"טיימר" כך שהתנור יכבה אחרי 40 דקות. האם מותר לרב באום לעשות זאת? (דין התנור כאש גלויה).
- י] שאלה - **קריאה לאור הנר**. הגב' דויטש מדליקה בערב שבת 2 נרות לבנים ארוכים (נרות פארפין- סטארין בלשון המ"ב) 1 - 3 נרות שמן. בליל שבת הייתה הפסקת חשמל בכל האזור בו מתגוררת המשפחה. האם מותר לרב דויטש ללמוד לאור הנרות? מה יהיה הדין אם הגב' דויטש מדליקה כנרות, "נרונים" שהם נרות העשויים מפארפין שנותנים אותם בתוך כלי זכוכית והם ניתכים והופכים לשמן שקוף זמן מועט לאחר הדלקתם?

כללי השתתפות

1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכויו בהגרלה.
3. כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה ייבדקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
5. שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. [לברורים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00 ל-9:00 בבד]. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. -יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה ייכנס בעז"ה לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג. -שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

תשובות ניתן לשלוח עד ר"ח כסלו

